

TARKENNUKSIA PUUTAVARAN MITTAUSLAIN SOVELTAMISESTA ENERGIAPUUHUN

Energiapuun mittaus on ollut puutavaran mittauslainsäädännön piirissä vuoden 2014 alusta lukien. Energiapuun kaupan ja työ- ja urakointisuoritteiden perusteena olevassa mittauksessa noudatetaan lakia puutavaran mittauksesta (414/2013, mittauslaki) muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta.

Energiapuun käyttöpaikalla tehtävän ns. tehdasmittauksen erityispiirteenä on siihen kohdistuva viranomaisvalvonta, josta vastaa Luonnonvarakeskus. Valvonta pohjautuu energiapuun käyttäjän toimittamaan tehdasmittausilmoitukseen.

Luonnonvarakeskus on nyt täsmentänyt velvollisuutta tehdä säännösten mukainen ilmoitus.

1. VELVOLLISUUS TEHDÄ TEHDASMITTAUSILMOITUS

Energiapuun mittauksesta (mittaus-, jalostus- tai terminaalipaikalla) on tehtävä puutavaran mittauslain mukainen tehdasmittausilmoitus, kun kumpikin seuraavista kahdesta ehdosta (A ja B) täyttyy:

A. *Mittaus on mittauslain piirissä. Tämä tarkoittaa mm. sitä, että mitataan tilavuutta, painoa (ml. kuivapaino) tai kappalemäärää. **Energiasisällön tai lämpöarvon mittaus eivät kuulu mittauslain piiriin.** Tehdasmittausilmoitusta ei edellytetä myöskään, jos tehdään yksinomaan painon mittausta siltavaa'alla (mittauslaitelain piiriin kuuluva mittauslaite).*

Mittauslain soveltamisalasta on kerrottu tarkemmin kohdassa 2.

B. *Mittaus on säännöllistä, laajamittaista ja pysyväisluonteista. **Laajamittaisena pidetään mittausta, jossa vuotuinen mitattu puumäärä on vähintään 10 000 kuutiometriä kiintotilavuutta tai 25 000 kuutiometriä irtotilavuutta.** Tehdasmittausilmoitus on syytä tehdä myös siinä tapauksessa, että ilmoitettu mittausmääräraja alittuu poikkeuksellisesti eikä mittausmäärän lasku ole pysyvää.*

Mittauspaikkakohtainen tehdasmittausilmoitus on toimitettava Luonnonvarakeskukseen. Tällöin

- Luonnonvarakeskuksen viralliset mittaajat tekevät tarvittavissa määrin tehdasmittauksen valvontamittauksia.
- tehdasmittauksen valvonta kohdistuu mittauksen omavalvontaan ja sen raportointiin (tarkastuserien mittaukset), mittauksen järjestämiseen, vastuunjakojen toteamiseen, paikallisen ohjeistuksen ja sen riittävyden toteamiseen, mittauslaitteisiin ja niiden kuntoon, mittaustulosten kirjaamiseen ja laskentaan ja vastaanottotodistusten laadintaan ja sisältöön.
- myös ne tehdasmittauksessa käytettävät mittausmenetelmät, joiden osalta ei tarvitse järjestää tarkastuserien mittausta (esim. miestyönä tehtävä metsähakkeen mittaus), ovat tehdasmittauksen valvonnan piirissä.
- tehdasmittausilmoitus on voimassa toistaiseksi. Yhteystietojen, mittausmenetelmien tai -laitteiden tai mittaustuloksen käyttötarkoituksen muuttuessa on toimitettava uusi ilmoitus.

Tehdasmittausilmoituksen toimittamisen jälkeen ensimmäisestä valvontamittauksesta peritään maksu. Maksua ei kuitenkaan peritä, jos tehdasmittaja on aloittanut toimintansa ennen mittauslain voimaantuloa (1.7.2013). Myöhemmät noin kerran vuodessa tehtävät valvontamittaukset ovat maksuttomia muutamia poikkeustilanteita lukuun ottamatta.

2. MITTAUSLAIN PIIRIIN KUULUMINEN

Energiapuun mittaus on puutavaran mittauslain piirissä, kun kaikki seuraavista kolmesta ehdosta täyttyvät:

- A. *kyseinen energiapuu on jalostamatonta puutavaraa.* Tavaralajeista tällaiseksi luetaan harvennuspuu (kokopuu, ranka, ja myös perinteiset ainespuumitat täyttävä puutavara), latvusmassa, kannot ja edellisistä tehty metsähake ja murske. Puunjalostusteollisuuden puutähteet tai sivutuotteet eivät kuulu puutavaran mittauslain piiriin lukuun ottamatta sahanpurua ja teollisuushaketta.
- B. *mitataan tilavuutta, painoa (ml. kuivapaino) tai kappalemäärää.* Energiasisällön tai lämpöarvon mittaus ei kuulu puutavaran mittauslain piiriin.
- C. *kysymyksessä on perusmittaus.* Perusmittauksella tarkoitetaan kaupan perusteena olevaa luovutusmittausta, palkan perusteena olevaa työmittausta tai urakointimaksun perusteena olevaa urakointimittausta.

Edellisten ehtojen täytyessä energiapuun mittaus kuuluu puutavaran mittauslain piiriin riippumatta siitä, onko kyseessä mittaus tehtaalla vai muu mittaus. Tällöin energiapuun mittauksessa

- ovat voimassa kaikki puutavaran mittauslain vaatimukset mm. mittauslaitteista, mittauslaitteiden käytöstä ja omavalvonnasta. Oikeusturvakeinona virallinen mittaus on käytettävissä.
- lain edellyttämään omavalvontaan kuuluu mitaustuloksen tarkastaminen tarkastuserien mittauksella. Tarkastaminen toteutetaan tyypillisesti 1) valitsemalla mitattavasta puusumasta tarkastuseriä, 2) uusimalla näiden erien mittaus vertailumenetelmällä ja 3) dokumentoimalla tulokset.

Mittaustuloksen tarkastamiseen liittyvät erityispiirteet:

- Hakkeen miestyönä tehtävässä kehystilavuuden mittauksessa (+ muuntokerroin) ei tarvitse järjestää omavalvontaan kuuluvaa tarkastuserien mittausta. Sen sijaan hakkeen automaattisessa tilavuuden mittauksessa on järjestettävä omavalvontaan kuuluva tarkastuserien mittaus.
- Pinomittauksessa ajoneuvossa on järjestettävä tarkastuserien mittaus.
- Painon mittauksessa kurottajavaaoilla tai vastaavilla puutavaran mittauslain piiriin kuuluvilla vaailla on järjestettävä omavalvonta ml. mitaustuloksen tarkastaminen.
- Jos painon mittaukseen käytetään siltavaakaa tai muuta vaakaa, joka on mittauslaitelain (707/2011) piirissä, sovelletaan punnitukseen mittauslaitelakia. Tämä tarkoittaa, että kyseisen vaa'an varmentaminen (ent. vakaus) tehdään mittauslaitelain mukaisesti. Jos mittausosapuolille tulee erimielisyyttä mittauslaitelain piiriin kuuluvan vaa'an mitaustuloksesta, ao. asiasta ei toimiteta virallista mittausta.

Lisätietoja: tutkija Jari Lindblad
Luonnonvarakeskus
puh. 029 532 3072
jari.lindblad@luke.fi

virallinen mitaaja Tapio Wall
Luonnonvarakeskus
puh. 029 532 3141
tapio.wall@luke.fi

- Tietoa energiapuun mittauksesta Luonnonvarakeskuksen tietopalvelussa
<http://www.metla.fi/metinfo/tietopakettit/mittaus/mittaus-energiapuu.htm>
- Tehdasmittausselitys
<http://www.metla.fi/metinfo/tietopakettit/mittaus/tehdasmittausselitys-tayttoohje.htm>
(Jos lomake ei näy, päivitä verkkosivu osoitepalkin vieressä olevasta ympyränuolesta)